

INTERPELLATION 6/2012 rd

God omsorg om äldre, varierade tjänster och närståendevård

Till riksdagen

Vi har ett löfte över generationsgränserna: var och en har rätt till en värdig och trygg ålderdom. Behovet av tjänster för äldre ökar. Allt fler äldre mår bra och är aktiva på olika håll i samhället. Det måste vi uppmuntra till och stödja.

Syftet med och målen för den efterlängtade äldreomsorgslagen är bra. Alla ska få bo och leva i sitt hem så länge som möjligt. Det måste erbjudas tjänster som stöd till dem som bor hemma. Närståendevård måste vara ett verkligt alternativ.

Alltid går inte allt att lösa med pengar. Men i en fråga av den här omfattningen är pengar en viktig faktor. Vi måste helt enkelt öronmärka tillräckligt med pengar för tjänster till den äldre befolkningen. De beslut som regeringen fattade under budgetmanglingen räcker inte till. Under den här valperioden tar regeringen Katainen 3,4 miljarder euro av kommunerna samtidigt som några tiotal miljoner de facto avdelas för äldreomsorgslagen. Statsministern har varit ivrig över att 150 miljoner nu skjuts till för att genomföra lagen. Men samtidigt skärs statsandelarna ner med 800 miljoner euro nästa år. Det som regeringen lovar går stick i stäv med vad som faktiskt görs. Har statsministern glömt att man inte kan både öka och minska samtidigt?

I budgetmanglingen blev det inte klart vad som beslutades och hur mycket pengar det egentligen finns att använda. Uppståndelsen över personalstyrkorna i somras resulterade i ett magplask för regeringen. Regeringen sköt en del av de väsentliga besluten på framtiden och rentav över på nästa regering. Vi i Centerns riksdags-

grupp är förbluffade över att regeringen i budgetmanglingen, i det mest kritiska ögonblicket, koncentrerade sig på att bråka om decimaler.

Utöver adekvat finansiering måste vi se till och besluta om att det ska finnas kunnig och professionell personal. Vård- och omsorgspersonalen blir allt äldre. Hur ska de orka med jobbet? Hur sköter man om dem och deras anställningsvillkor, när framtiden på arbetsplatserna är osäker t.ex. på grund av regeringens projekt med stora kommuner? Hur kommer regeringen att se till att det finns tillräckligt med kompetent personal? Kommer utbildningsvolymen och innehållet att svara mot de krav som vård- och omsorgsarbetet ställer i framtiden?

Vi i Centerns riksdagsgrupp ser en varierad äldrevård och äldreomsorg som en fråga om värderingar och som ledstjärna för äldrepolitiken. Vi ställer inte de äldre mot varandra så som regeringen gör. Regeringen grälar om var kommatecknet ska stå när det i stället behövs en övergripande diskussion om mänskligt åldrande. Man kan inte enbart se till de personella resurserna här.

Vi behöver allsidiga tjänster av många olika slag: tjänster som tillhandahålls hemma hos de äldre, god vård och omsorg dygnet runt och framför allt fungerande närståendevård. Det är fråga om vilka sätt och metoder vi tar till för att säkra en human och värdig ålderdom. Dessutom måste vi fundera på hur vi ska organisera vården och omsorgen på ett hållbart sätt. Människorna måste få möjlighet att uppehålla sin funktionsförmåga. De måste kunna ha sociala relationer och leva

ett meningsfullt liv. Äldre har rätt att självständigt besluta om sitt liv och sin vård.

I vissa fall är slutna vård det enda alternativet. Vi måste garantera standarden på vården och en tillräcklig vårdpersonal. Vi har haft ett gemensamt nationellt mål att den slutna vården ska bli mindre dominerande bland vårdformerna. Regeringens budskap är det motsatta eller har åtminstone förblivit oklart.

Vi i Centern vill ha en bred debatt om god vård och boende för äldre. När allt kommer omkring är det här en ganska enkel fråga. Hur ser en trygg vardag ut för äldre? Hur klarar de äldre av sin vardag? Det finns alternativ: vård i familj, andra hemnära lösningar, närståendevård och allsidigt serviceboende, bland andra. Vård i familj måste bli ett verkligt alternativ som serviceform. Det är ett hemnära sätt att bo och klara av sitt dagliga liv.

Vi i Centerns riksdagsgrupp vill att närståendevården äntligen tillskrivs den dignitet den förtjänar. Det måste bli en fortsättning på det målmedvetna arbete som de centerledda regeringarna påbörjat för att lyfta fram närståendevården. Ju mer vi kan stödja ett självständigt liv för äldre, desto mindre blir pressen på de offentliga tjänsterna. Förebyggande återbetalar sig mångfalt. Likaså behöver närståendevårdarna stöd för att orka. Närståendevården är ett humant sätt att tillförsäkra de äldre möjlighet att bo och leva i sina hem.

Vi kräver att regeringen nu när äldreomsorgslagen stiftas beslutar att stödet för närståendevård ska administreras av Folkpensionsanstalten, så att närståendevårdarna likabehandlas oavsett hemkommun.

På grundval av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern:

Hur kommer regeringen efter miljardnedschärningarna i statsandelarna att säkerställa de finansiella resurser som behövs för att genomföra äldreomsorgslagen,

hur kommer regeringen att borgen för tillgången på tillräcklig och kompetent personal,

vad tänker regeringen göra för att förbättra de tjänster som tillhandahålls i hemmet,

hur tänker regeringen se till att närståendevårdarna orkar med sitt arbete och

när tänker regeringen låta Folkpensionsanstalten ta över ansvaret för stödet för närståendevård?

Helsingfors den 12 september 2012

Juha Rehula /cent
Kimmo Tiilikainen /cent
Mikko Alatalo /cent
Sirkka-Liisa Anttila /cent
Lasse Hautala /cent
Antti Kaikkonen /cent
Timo Kalli /cent
Anne Kalmari /cent
Inkeri Kerola /cent
Mari Kiviniemi /cent
Esko Kiviranta /cent
Katri Komi /cent

Timo V. Korhonen /cent
Seppo Kääriäinen /cent
Paula Lehtomäki /cent
Jari Leppä /cent
Mika Lintilä /cent
Markus Lohi /cent
Eeva-Maria Maijala /cent
Aila Paloniemi /cent
Mauri Pekkarinen /cent
Arto Pirttilahti /cent
Tuomo Puumala /cent
Antti Rantakangas /cent

Eero Reijonen /cent
Markku Rossi /cent
Simo Rundgren /cent
Annika Saarikko /cent
Mikko Savola /cent

Juha Sipilä /cent
Ari Torniainen /cent
Tapani Tölli /cent
Mirja Vehkaperä /cent
Anu Vehviläinen /cent